

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Lublin, dnia 22 grudnia 2023 r.

Poz. 7859

Wojewoda Lubelski

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN-II.4131.437.2023 WOJEWODY LUBELSKIEGO

z dnia 18 grudnia 2023 r.

stwierdzające nieważność uchwały Nr LII/326/23 Rady Gminy Sawin z dnia 29 listopada 2023 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników OSP z terenu Gminy Sawin, którzy uczestniczyli w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach, ćwiczeniach oraz dla kandydatów na strażaka ratownika OSP za udział w szkoleniu, w części obejmującej jej § 1 ust. 1 pkt 1 w brzmieniu: „za każdą rozpoczętą godzinę udziału” oraz § 1 ust. 1 pkt 2 w brzmieniu: „za każdą rozpoczętą godzinę udziału” oraz w brzmieniu: „organizowanych przez Państwową Straż Pożarną, Gminę Sawin lub inne uprawnione podmioty”.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr LII/326/23 Rady Gminy Sawin z dnia 29 listopada 2023 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników OSP z terenu Gminy Sawin, którzy uczestniczyli w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach, ćwiczeniach oraz dla kandydatów na strażaka ratownika OSP za udział w szkoleniu, w części obejmującej jej § 1 ust. 1 pkt 1 w brzmieniu: „za każdą rozpoczętą godzinę udziału” oraz § 1 ust. 1 pkt 2 w brzmieniu: „za każdą rozpoczętą godzinę udziału” oraz w brzmieniu: „organizowanych przez Państwową Straż Pożarną, Gminę Sawin lub inne uprawnione podmioty”.

Uzasadnienie

Uchwała Nr LII/326/23 Rady Gminy Sawin została doręczona organowi nadzoru w dniu 6 grudnia 2023 r.

W podstawie prawnej przedmiotowej uchwały powołano m. in. art. 15 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 194, ze zm.).

W myśl art. 15 tej ustawy, strażak ratownik OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, otrzymuje, niezależnie od otrzymywanego wynagrodzenia, ekwiwalent pieniężny (ust. 1).

Ekwiwalent pieniężny otrzymują również: 1) kandydat na strażaka ratownika OSP, o którym mowa w art. 9 ust. 2 pkt 1, 2) strażak ratownik OSP, który brał udział w działaniach, o których mowa w art. 3 pkt 7 - stosownie do posiadanych przez gminę środków finansowych (ust. 1a).

Wysokość ekwiwalentu pieniężnego ustala, nie rzadziej niż raz na 2 lata, właściwa rada gminy w drodze uchwały. Wysokość ekwiwalentu pieniężnego nie może przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251 i 1429) przed dniem ustalenia ekwiwalentu pieniężnego. Ekwiwalent pieniężny nalicza się za każdą rozpoczętą godzinę liczoną od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej lub gotowości do wyjazdu w celu realizowania zadań, o których mowa w art. 3 pkt 7, bez względu na liczbę wyjazdów w ciągu jednej godziny, a w przypadku kandydata na strażaka ratownika OSP - za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia. Ekwiwalent pieniężny jest wypłacany z budżetu właściwej gminy (ust. 2).

Obecne brzmienie art. 15 ust. 2 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych zostało nadane art. 1 pkt 7 lit. b ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o ochotniczych strażach pożarnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1560) zmieniającej m. in. ustawę o ochotniczych strażach pożarnych z dniem 8 września 2023 r.

Bezspornie uchwała podejmowana przez Radę Gminy na podstawie upoważnienia ustawowego, przyznanego Radzie w art. 15 ust. 2 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, stanowi akt prawa miejscowego, a w konsekwencji odnoszą się do niej i muszą być spełnione wymogi obowiązujące dla tej kategorii aktów prawnych.

W § 1 ust. 1 przedmiotowej uchwały Rada Gminy ustaliła ekwiwalent pieniężny dla strażaka ratownika OSP z terenu Gminy Sawin w wysokości:

- 1) 30,00 zł za każdą rozpoczętą godzinę udziału w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej,
- 2) 12,00 zł za każdą rozpoczętą godzinę udziału w szkoleniach lub ćwiczeniach, organizowanych przez Państwową Straż Pożarną, Gminę Sawin lub inne uprawnione podmioty.

W ocenie organu nadzoru w zakresie kompetencji przyznanych Radzie Gminy w art. 15 ust. 2 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych nie mieści się stanowienie o zasadach naliczania ekwiwalentu pieniężnego. Kwestię tę reguluje bowiem sama ustawa wskazując, że ekwiwalent jest naliczany „za każdą rozpoczętą godzinę od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej lub gotowości do wyjazdu w celu realizowania zadań, o których mowa w art. 3 pkt 7, bez względu na liczbę wyjazdów w ciągu jednej godziny, a w przypadku kandydata na strażaka ratownika OSP - za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia”.

Ponadto, w ocenie organu nadzoru w zakresie kompetencji przyznanych Radzie Gminy nie mieści się stanowienie o tym, jakie podmioty uprawnione są do prowadzenia szkoleń lub ćwiczeń dla strażaków. Kwestię tę reguluje bowiem sama ustawa o ochotniczych strażach pożarnych.

W myśl art. 3 pkt 6 tej ustawy do zadań ochotniczych straży pożarnych należy podejmowanie działań w celu ochrony życia, zdrowia, mienia lub środowiska przez organizowanie ćwiczeń oraz udział w szkoleniach, ćwiczeniach i zawodach sportowo-pożarniczych organizowanych przez Państwową Straż Pożarną, gminę lub inne uprawnione podmioty.

Zgodnie zaś z art. 11 ust. 1 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych szkolenia, w tym szkolenia specjalistyczne strażaków ratowników OSP oraz kandydatów na strażaków ratowników OSP, prowadzi nieodpłatnie Państwowa Straż Pożarna na podstawie programów opracowywanych przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej i zatwierdzanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych oraz na podstawie programu kursu w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy, o którym mowa w ustawie z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1541).

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że postanowienia przedmiotowej uchwały w § 1 ust. 1 pkt 1 w brzmieniu: „za każdą rozpoczętą godzinę udziału” oraz § 1 ust. 1 pkt 2 w brzmieniu: „za każdą rozpoczętą godzinę udziału” i „organizowanych przez Państwową Straż Pożarną, Gminę Sawin lub inne uprawnione podmioty” wykraczają poza granice delegacji ustawowej z art. 15 ust. 2 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych.

W orzecznictwie sądów administracyjnych zauważono, że „Rację należy przyznać Prokuratorowi, że zakwestionowany przepis uchwały jest niezgodny z ustawą kompetencyjną, a pozostawienie go w obrocie prawnym może przyczynić się do ograniczenia należnego ekwiwalentu do świadczenia jednorazowego, związanego z samym wzięciem udziału (np. w akcji ratowniczej), bez uwzględnienia czasu działania” (wyrok

WSA w Olsztynie z 27 października 2022 r. sygn. II SA/Ol 580/22; por. także m. in. wyroki WSA w Olsztynie z dnia 17 stycznia 2023r., sygn. II SA/Ol 791/22; WSA w Gdańsku z dnia 16 lutego 2023r. sygn. III SA/Gd 694/22 oraz z dnia 2 marca 2023r. sygn. III SA/Gd 644/22).

W uzasadnieniu wyroku z dnia 7 grudnia 2022 r., sygn. II SA/Bd 753/22, WSA w Bydgoszczy stwierdził, że *„zakwestionowany przepis uchwały (§ 1) jest niezgodny z ustawą kompetencyjną, a pozostawienie go w obrocie prawnym może prowadzić do sporów co do obliczenia okresu, za który ekwiwalent przysługuje. Tymczasem oczywistym jest, że uchwalając akty prawa miejscowego w oparciu o normę ustawową organ stanowiący musi ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu, a normy kompetencyjne powinny być odczytywane w sposób literalny”*.

Zdaniem organu nadzoru powyższa wykładnia zachowuje w pełni aktualność w obecnym stanie prawnym.

W tym stanie rzeczy, rozstrzygnięcie nadzorcze w celu stwierdzenia nieważności uchwały Nr LII/326/23, we wskazanym zakresie, jest uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, złożona za moim pośrednictwem, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

WOJEWODA LUBELSKI

Lech Sprawka

Otrzymują:

- 1) Wójt Gminy Sawin,
- 2) Przewodniczący Rady Gminy Sawin.